

Plankan

Innehåll

Ordförande har ordet	sid 2
Hållbart arbetsliv	sid 3
Avtalsrörelse 2025	sid 4
Avtalsrörelse 2025	sid 5
Södra Wood Mönsterås	sid 6
Södra Wood Mönsterås	sid 7
Södra Wood Mönsterås	sid 8
Södra Wood Mönsterås	sid 9
Budget & Planering 2025	sid 10
Ombudsmän förändring	sid 11
Baksida Planering 2025	sid 12

Utgivare:
GS-FACKET
Avd. 3 Öst

Verkstadsgatan 13
572 35 OSKARSHAMN
Tel: 010-470 84 03

Hemsida: www.gsacket.se/avd3
E-post: avdelning3@gsacket.se

I redaktionen:
Pontus Johansson
Maria Nordlander

Hemsidan och Instagram:
Pontus Johansson

Här ser vi Sebastian Johansson och Peter Berg som arbetar på hyvleriet vid Södra Wood Mönsterås. I detta nummer kan ni läsa om Sågverkets alla delar.

Planering av GS avd. 3 verksamhet för 2025 sker i Vimmerby av styrelse och anställda. Här ser ni Daniel Nicklarsson, Johan Green och Jacob Jacobsson i samtal

NR 4
2024

Aktuellt i avdelning och förbund.

Vi jobbar just nu mycket med avtalsrörelsen. Under våren var vi ute i avdelningen och samlade in avtalskrav från er medlemmar. Ni ska ha en stor eloge för ert engagemang att förändra era avtal, vi har fått in ca. 260 avtalsmotioner. Många av dessa tar sikte på att förkorta arbetstiden med bibehållen lön, en fråga som blir mer och mer aktuell i Sverige.

Jämför man oss med våra nordiska grannar så halkar vi efter när det gäller veckoarbetstiden, i Norge är den t.ex. 35,5 tim./vecka. Enligt forskning från OECD* finns det inga negativa ekonomiska konsekvenser av arbetstidsförkortning. Det kan istället leda till ökad produktivitet, bättre hälsa och minskade samhällskostnader. Socialdemokraterna har en arbetsgrupp vars uppgift är att lägga förslag på hur framtidens arbetsliv bör se ut. Där har vår förbundsordförande Per-Olof Sjöo suttit med. Efter sommaren lämnade den här gruppen över ett förslag om att förkorta arbetstiden till 35 timmar i veckan, vilket ska vara genomfört senast 2035.

Många tycker att denna fråga ska hanteras av parterna, dvs förhandlingsvägen och inte lagvägen. Min uppfattning är att det är bra att S har lagt fram ett förslag i frågan. Det om inte annat öppnar upp för möjligheten att få arbetsgivarna till förhandlingsbordet.

*OECD= Organisation for Economic Co-operation and Development. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling är en internationell organisation för utbyte av idéer och erfarenheter inom områden som påverkar den ekonomiska utvecklingen mellan industriella länder med demokrati och marknadsekonomi, främst i de 38 medlemsländerna.

Erik Jonsson
Ordförande GS avd. 3 Öst

Arbetare på träindustrin Ryd'ens 2019

Pontus Johansson, Johan Blasiusson och Erik Jonsson.

Hårt arbetsliv ska ge ett gott liv och mer fritid

GS-facketets förbundsordförande Per-Olof Sjöö ingår i Socialdemokraternas arbetsgrupp för "Ett hållbart och utvecklande arbetsliv för alla." Gruppen presenterar idag nya förslag för trygga arbetsplatser och ökad rättvisa för Sveriges löntagare.

- GS-facket kräver att tryggheten ökar för våra hårt arbetande medlemmar - vår arbetsgrupp ger nu politikerna de verktyg som behövs för att lösa problemen på arbetsmarknaden. GS egen arbetsmiljöundersökning visar att fler medlemmar uppger att de inte orkar att jobba till pension samtidigt som produktionspressen och arbetstakten ökar. En stor andel av våra medlemmar anger att de har råkat ut för arbetsrelaterade skador eller sjukdomar, säger Per-Olof Sjöö.

Gruppen pekar ut flera områden av arbetsmarknaden där orättvisorna och problemen har ökat. Bland annat lyfter gruppen att anställningsformererna blir allt otryggare och över en miljon svenskar saknar en långsiktig trygghet i sin försörjning. Trygghetsförsäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet har urholkats. Pensionssystemet är orättvist när alla behöver jobba längre utan tillräcklig hänsyn till de som började jobba tidigt men inte klarar av att jobba efter en viss ålder på grund av tärande arbetsvillkor. Arbetslösheten har bitit sig fast vid en hög nivå samtidigt som arbetsmarknadspolitiken har försvagats och samhället har tappat ansvaret för att få alla i jobb.

- Vissa får det allt bättre på arbetsmarknaden medan andra får det allt sämre. Det finns en tydlig koppling till klass och kön, exempelvis sker dödsfall framförallt bland arbetaryrken och sjukskrivningar på grund av stress ökar kraftigt vilket drabbar främst kvinnor. Det bidrar till att skillnaderna i hälsa, välbefinnande och livslängd ökar, säger Per-Olof Sjöö.

- Vi föreslår många reformer som skulle trygga arbetsplatser och öka rättvisan för Sveriges löntagare. Bland annat en bättre trygghetspension för de som har jobbat i 40 år och är utslitna, hårdare tag

Annika Strandhäll, Per-Olof Sjöö och Linda Palmetzhofer

mot dålig arbetsmiljö och konkreta steg mot kortare arbetstid för alla. Ingen ska behöva dö på jobbet eller bli sjuk av stress - hårt arbete ska ge ett gott liv och mer fritid, säger Per-Olof Sjöö.

För att klara arbetslösheten föreslår gruppen ett nytt **kunskapslyft** genom ett nytt arbetsmarknadspolitiskt program - ett yrkesprogram med kombinationen av goda möjligheter till och krav på att arbetslösa ska fullfölja utbildningar till bristyrken.

Gruppen föreslår ett batteri av åtgärder för att stärka funktionshindrades rätt till arbete, däribland: förstärkt specialiststöd för snabbare bedömning hos Arbetsförmedlingen, skärpta krav på statliga myndigheter att bereda platser, sysselsättningskrav vid offentlig upphandling, med mera.

Därtill föreslår gruppen nya steg mot en generell **arbetstidsförkortning**. De föreslår ett pilotprojekt att lära av: världens största försök med kortare arbetstid på en mängd arbetsplatser runtom i hela landet. Denna reform innebär ordnade och stegvisa förändringar för att nå till **35-timmars arbetsvecka fram till år 2035**.

Socialdemokraternas arbetsgrupp består av Annika Strandhäll (riksdagsledamot (S) och ordförande S-kvinnor), Linda Palmetzhofer (förbundsordförande för Handelsanställdas förbund) och Per-Olof Sjöö (förbundsordförande för GS-facket).

Avtalsrörelsens sex steg

1. Medlemmarnas inflytande

I god tid innan en avtalsrörelse startar ska medlemmarna i samarbete med den lokala organisationen få möjlighet att påverka vilka krav som ska lyftas fram i förhandlingarna. Genom avdelningarna samlas förslagen upp på förbundskontoret.

Förslagen utgör sedan en viktig del av underlaget när de slutliga yrkandena ska fastställas.

2. Facklig samordning

Genom samarbetet inom FI, Facken inom Industrin, tas en gemensam förhandlingsplattform fram. I den läggs bl.a. fast vilket ekonomiskt förhandlingsutrymme som ska anses rimligt för de kommande avtalsåren. LO samordnar övergripande avtalsrörelsen för hela LO-kollektivet. Det arbetet samordnas sedan i sin tur med FIs plattform.

3. Beslut om yrkanden

Förbundsstyrelsen tar beslut om de gemensamma yrkandena inom LO och inom FI. De utser också förhandlingsdelegationer som fastställer kraven för respektive avtalsområde.

4. Förslagen till motparten*

Genom Industriavtalets förhandlingsregler skall parterna som omfattas av detta växla yrkanden senast tre månader innan nuvarande avtal löper ut. Inför 2025 års avtalsrörelse kommer det att ske före december månads utgång 2024.

5. Förhandlingarna startar*

Förhandlingarna om ny avtalsperiod startar sedan omgående. Viktigt att påpeka är att varje förbund förhandlar självständigt på respektive avtalsområde. Om parterna önskar kan man kalla in de s.k. opartiska ordförandena att vara behjälpliga i förhandlingarna. När en månad återstår av innevarande avtalsperiod har ordförandena rätt att själva gå in i förhandlingarna. Deras uppgift är att hjälpa parterna att träffa nytt avtal innan det gamla löpt ut.

6. Nytt avtal klart

När förhandlingarna är klara ska uppgörelserna godkännas av förbundsstyrelsen. Därefter kommer förbundet och avdelningarna att genomföra informationsinsatser för att presentera de nya avtalen ute i landet. Industriavtalet.

- Trävaruhandelsavtalet – Svensk Handel
- Vasa-skog – Skogsstyrelsen/Arbetsgivarverket
- Visst – Skogsstyrelsen/Arbetsgivarverket
- Skogsavtal Svenska kyrka – Svenska Kyrkans
- Samhallsavtalet – Fremia
- Tidningsavtalet – Medieföretagen
- Grafikeravtalet – Medieföretagen

Industriavtalet

De sju översta av de ovan beskrivna avtalsområdena omfattas av Industriavtalet, ett samarbetsavtal för löntagare och arbetsgivare inom den privata industrin i Sverige.

Det nuvarande Industriavtalet gäller från den 1 juli 2011. Det ersatte då Industriavtalet från 1997 som varit en hörnsten för lönebildning i Sverige. Avtalet utgår från att arbetsgivarna och de fackliga organisationerna träffar avtal på förbunds nivå.

Det reglerar också hur förhandlingsprocessen skall gå till, där det bland annat ingår regler runt när yrkande skall överlämnas samt om medling mellan parterna, vilken utförs av de Opartiska ordförande (OpO). Industriavtalet förstärker industrins lönenormerande roll. Det innebär att parterna gemensamt tydliggör uppfattningen att det kostnads- märke som etableras inom industrin ska vara en norm även för övriga arbetsmarknaden.

Facken inom industrin (FI)

Facken inom industrin (FI) är ett samarbete mellan de förbund som har undertecknat Industriavtalet. De fem förbunden är Sveriges Ingenjörer, IF Metall, Unionen, Livsmedelsarbetare förbundet och GS. Det viktigaste syftet är att samordna fackens agerande gentemot arbetsgivarorganisationerna inom industrin. Men samarbetet sker med respekt för varje förbunds suveränitet och innebär inga begränsningar för förbundens möjlighet att uppträda enskilt. I samordningen inför kommande avtalsrörelse ingår att Facken inom industrin tar fram ekonomiska bedömningar, samt följer och rapporterar utvecklingen för löne- och arbetskraftskostnader.

Om LO:s roll i avtalsrörelsen

LO:s nuvarande roll i avtalsrörelsen är att försöka samordna de olika förbundens krav, här är utmaningarna och svårigheterna många. Det är dels för att de olika förbunden har avtal som inte löper ut samtidigt, men det finns också olika syn på hur lönebildning skall hanteras mellan förbunden. Detta gör att LO:s roll som sammanhållande kraft för fackföreningsrörelsens, och ansvaret för löner och lönebildning i Sverige är fortsatt mycket viktigt.

Avtalsrörelsen 2025

Under augusti månad samlades avdelningsstyrelsen och lokalombudsmän i GS avdelning 3 för att gå igenom alla motioner på avtalsförändringar och förbättringar som kommit in på våra kollektivavtal.

Totalt har det inkommit ca 250 motioner som handlar om allt från högre lön, mer arbetstidsförkortning och högre OB-ersättning till mer specifika förslag. Det är exempelvis förslag på:

Att begränsa andelen inhyrd personal på arbetsplatserna.

Att införa permissionsdag vid 60 år.

Att införa möjlighet att dela ATK (på de avtal det inte finns)

Att korta veckoarbetstiden för vissa arbetstidsformer (natt och K2)

Att korta tiden som är möjlig att vara visstidsanställd.

Avdelningens uppdrag är nu att gå igenom alla avtalsmotioner och antingen ställa sig bakom dem (tillstyrka) eller förkasta dem (avslag). Detta gör GS alla åtta avdelningar och sedan skickas motionerna vidare upp till Stockholm där de olika avtalsdelegationerna får dem inför förhandlingsarbetet.

Detta görs för att ge de som förhandlar våra avtal bästa möjlighet att förstå vad som är viktigast för alla våra medlemmar och också kunna prioritera vad som bör drivas.

De olika avtalsområdena har egna förhandlingsgrupper som består av både lokala och centrala ombudsmän samt yrkesverksamma förtroendevalda från våra olika arbetsplatser och avdelningar.

Vid årsskiftet ska avtalskraven utväxlas mellan GS-facket och arbetsgivarna och efter nyår inleds förhandlingarna om nya avtal så de nuvarande går ut den sista mars 2025.

Mer information kommer löpande. Nedan ser ni avdelningsstyrelsen som samtalar kring alla motioner och gör bedömningar under augusti.

Arbetsplatsbesök Södra Wood Mönsterås

Södra Wood Mönsterås

Södras sågverkshistoria startade redan 1942 då man tog över en såg i Hallabro, Blekinge. Själva produktionen var inte stor men den motsvarade behovet hos kunderna i närområdet. Tiden efter andravärlds kriget ökade nybyggandet och därmed efterförfrågan på trävaror. Södra har sju moderna och effektiva sågverk med placering i Sverige och Finland, som tillsammans producerar över 2 miljoner kubikmeter byggträ per år. Deras verksamhet har en helt fossilfri tillverkning i samtliga enheter inom Södra.

Den 6 mars 1998 togs första spadtaget till ett sågverk som kom att bli södra koncernens näst största sågverk. Invigningen hölls den 27 oktober 1999 där dåvarande statsminister Göran Persson närvarade. På Mönsteråssågen arbetar det ca. 110 kollektivanställda varav ca 100 är GS anslutna. Här finns en klubbstyrelse där Pontus Johansson är klubbordförande, Maria Nordlander är vice ordförande och vice huvudskyddsombud. Patrick Sjöberg är huvudskyddsombud. Klubben har 13 skyddsombud och 7 i styrelsen.

Trädets resa genom ett sågverk

Innan resan börjar på sågverket tar den sin början ute i skogen. Ofta så är träden 60 till 80 år gammalt när det är dags för slutavverkning. Då är det vanligtvis en skördare som fäller träden med modern utrustning. En skördare är en avverkningsmaskin som effektivt kvistar och längdkapar trädstammen och stockarna i skogen. Sedan kommer en skotare som påminner mycket om en blandning mellan en traktor och en timmerbil. Skotaren forslar ut den nyavverkade timmerstocken till högar som ligger vid en bilväg. Efter det kommer en timmerbil för att lasta och sedan transportera virket till sågverken.

Mätstationen

Till mätstationen kommer fullastade timmerbilar och lämnar av timmer. Här ska stockarnas längd, kvalitet och dimensions klassas innan de går in i sågverket. Längs med sorteringsbanan på mätstationen går stocken, där den sorteras ut i respektive fack beroende på dess storlek och egenskaper. När facken är fulla hämtas timret upp av stora timmertruckar som sedan lägger dom i stora timmervältor i väntan på rätt körning i såglinjen.

Mätare på mätstationen som arbetar på Biometria

Sågintag/Såglinjen

På sågintaget lägger timmertruckarna stockar enligt såglistan som såghytten har att gå efter. Såglistan är en lista på olika timmerstorlekar som ska sågas till olika dimensioner av plank och brädor beroende på storleken av stocken. Där går dom på en bana in i barkhuset för att barkas av. Sen fortsätter den nu rena stocken sin resa genom sågintaget och in till såglinjen. Där sågas stockarna till brädor och plank enligt såglistan. I kantsågen kommer en del av brädorna till, sen fortsätter stocken mot delningssågen. Ut från såglinjen kommer då en uppdelad stock, brädorna kommer ut på brädavlägget och plankorna på centrum-avlägget. Spån och flis tas såklart också omhand om.

Råsorteringen

Plankorna och brädorna går vidare var för sig mot råsorteringen. På råsorteringen grovsorteras virket. Operatörer sorterar manuellt ut dom allra värsta bitarna såsom avbrutet och "bananer". Bananer kallas det virket som är så böjt att det kommer strula under resans gång. När man har sorterat virket för hand sorteras det i kvalitet, längd och dimension i en sorteringsscanner. Och sedan längdkapas virket i en trimmer efter vad scannern har beslutat att slutprodukten på virket ska bli. Därefter fortsätter virket in i olika fack beroende på kvalitet, längd och dimension. Brädorna hamnar i de så kallade sjunkfacken som funkar genom att brädorna har fått en adress och varje sjunkfack har en egen adress, medans brädorna åker på banan trillar brädorna ner i respektive fack som sedan med hjälp av en givare sjunker när facket är fullt till en bana nedanför. På centrumsidan, alltså linjen för plankorna funkar det lite annorlunda, här går plankorna upp i så kallade planfack. Precis som för brädorna har även centrumbitarna fått en adress beroende hur dom har blivit sorterade.

Ströläggningen/Torken

I ströläggningen görs de så kallade torkpaketen. Virket töms ned från dom olika facken. Här ströas paketen mellan varje lager, för att virket ska kunna torkas jämnt i torken. Paketet får stämplor som anger vilken dimension, kvalitet och längd virket har och sedan läggs truckbolster (långa tråklossar) på. När tre paket är färdiga åker paketen ut på kedjor som då kan hämtas upp av truckar. Truckarna kör sedan de stöade virkespaketen till torken för att där kunna torkas till dess att paketet har uppnått rätt fuktkvot, ofta ca 18%.

Arbetsplatsbesök Södra Wood Mönsterås

Vidareförädlingen

Till vidareförädlingen kommer torkpaketen för att sorteras och åter igen kvalitet, längd och dimensions bestämmas, men nu i torkat tillstånd. Här ställs paketen antingen på hyvelintagen eller justerverksintaget. På justerverket justeras virket till rätt kvalitet och längd med hjälp av en trimmer och en sorteringsscanner som sedan ger virket rätt adress för att kunna gå upp i precis som i råsorteringen rätt planfack. När facket är fullt töms det ner till justerverks läggaren för att kunna läggas ihop till ett färdigt paket här ströar paketet med bindströn för att paketet ska kunna hålla ihop när det sedan ska färdas iväg.

På hyvelintagen sätts paket på för att hyvlas till rätt dimension och sedan sorteras och kapas i trimmer till rätt kvalitet och längd. Virket hamnar i en läggare som även här ströar paketet. Den vanligaste storleken på det hyvlade reglarna är 38 mm x 89 mm, även kallat två tum fyra. Paketen från både hyveln och justerverket färdas på respektive banor mot emballeringen. I emballeringen bandas och plastas paketen som då blir ett färdigt paket med en specifikation som talar om vilken dimension, träsort, kvalitet och längd det har. När paketet är färdigt kan uttagstrucken hämta upp paketet för att sedan kunna köras ut till kund med hjälp av lastbil, tåg eller båt. Nästa gång du är på en bygghandel så håll utkik efter grönplastade virkespaket. Kanske är de sågade och hyvlade vid Södra Wood i Mönsterås?

Budget och Planering

Under ett par dagar i början av September samlades avdelningsstyrelsen och anställda för att ta fram en verksamhetsplan för 2025 samt budgetera denna. Även valberedningens samankallande och två revisorer var med för att kunna delta och granska styrelsens arbete.

Avdelningens verksamhet betstår av många delar, exempelvis förjande:

- Lönerevisioner
- Regional skyddsombuds verksamhet
- Uppsökeri / Fackliga besök
- Information
- Försäkringar
- Ungdomsverksamhet
- Sektionsverksamhet

Även nästa år kommer stort fokus ligga på utåt-riktad verksamhet, det vill säga att vara ute på våra arbetsplatser och hos våra medlemmar i så stor utsträckning som möjligt. Detta sker främst genom Lönerevisioner, skyddsombudsbesök och uppsökerier.

Under konferensen beslutades att under nästa år gå från fem sektioner till tre. Detta för att få en jämnare kvalitet i dessa områden, där målet är att hålla årsmöte och kontaktombudsträff på tre ställen i avdelningen.

Ordförande Erik Jonsson ledde oss igenom Förbundets målplan för 2025 så vi kan anpassa vår verksamhet till den och se till att vi har rätt personer och resurser för att genomföra det som faller ner på avdelningarna.

Vår avdelnings förbundsstyrelseledamot Patrik Johansson berättade också om förbundets verksamhet nu och framåt.

Vi gästades även av en gammal ombudsman från vår avdelning Jonathan Lundberg som numera arbetar i organisationsgruppen på förbundskontoret. Han berättade om det senaste arbetet kring organisering och hur vi kan tillämpa de metoderna i vår avdelning för att organisera oss bättre ute på arbetsplatserna.

Vi pratade även om att göra en större medlemsaktivitet under 2026 men beslut kommer tas under nästa år.

När avdelningsstyrelsen nu gjort ett förslag på verksamhetsplan och budget är nästa steg att i oktober presentera detta för avdelningens representantskapsmöte för beslut.

Semir Pehilj (Stora Enso) och Patrik Johansson (Smurfit-Kappa) samtalar under grupparbete. I bakgrunden ser vi bland annat Johanna Krantz (revisor) prata med Joachim och Håkan (Ombudsmän)

Här ser vi Reino Thapper (Vida), Johan Blasiussön (Kährs), Daniel Nicklasson (Södra Långasjö), Erik Bouvin (Ikea), och Patrik Andersson (ombudsman)

Arbetsplatser i avdelningen / Ombudsmän

Här ser ni på den vänstra bilden Jonathan Lundberg (centralombudsman) samtala med Kristina Henanderz (Ikea) och Johan Green (OBOS-Myresjöhus).

På den högra bilden ser ni Etiketto i Åtvidaberg som är ett stort tryckeri med fokus just på etiketter. På denna bilden görs etiketter till Santa Marias tacosås.

Patrik Andersson

Lokalombudsman

Tel: **010-470 84 33**

E-post: **patrik.k-f.andersson@gsfacket.se**

Ansvarig för Vetlanda, Oskarshamn och Vimmerby kommun.

Under September 2024 till April 2025 kommer Patrik Andersson vara borta mycket från sin ordinarie tjänst som ombudsman då han går ombudsmannautbildning i Stockholm samt att han kommer vara delaktig i vårens avtalsrörelse.

Goran Micic

Lokalombudsman (Patriks område)

Tel: **010-470 84 28**

E-post: **goran.micic@gsfacket.se**

Goran går in och stöttar i Patrik Anderssons geografiska område.

Under denna tid får avdelningen förstärkning av Goran Micic som i första hand går in och täcker upp för Patrik när han är borta. Detta berör främst Oskarshamn, Vimmerby och Vetlanda kommun.

(Vetlanda, Vimmerby och Oskarshamn)

Verksamhetsplanering inför 2025 av GS avd. 3 Här samlades avdelningsstyrelse, anställda, revisorer och valberedning för att planera och budgetera inför det kommande verksamhetsåret.

**VERKSAMHETSPLANERING
SEPTEMBER 2024 AVD. 3 ÖST**

